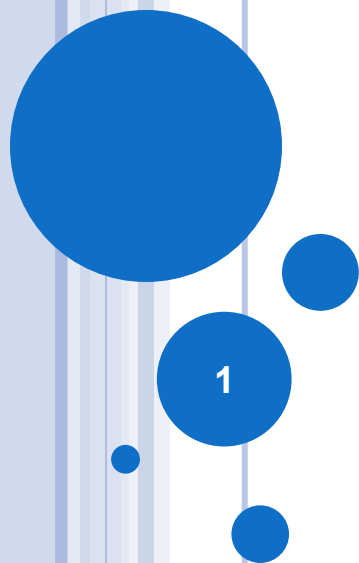

תפקיד בתהליך שינוי

מסמכים קבילים ותפקידו של הפסיכולוג החינוכי
חבר ועדת השמה בקביעת אפיון התלמיד

1

מירי זולברג
פסיכולוגית מחוזית, מחוז תל אביב
נציגת אגף פסיכולוגיה לחינוך מיוחד
דצמבר 2017

פרדיגמות השמה בחינוך מיוחד

פרדיגמה רפואית

- התמקדות בלקות ולא בילד
- תפיסת עולם של מחלה
- מאבחנת פתולוגיה
- מתייגת ומדירה חברתית
- קובעת זכאות ומתאימה אליה את המענים
- ממתינה לכשלון/לביטויי הלקות
- המענה מוצמד מקום
- תלויה במשאבים חיצוניים של מומחים
- נתפסת "אובייקטיבית"

פרדיגמה חינוכית-תפקודית

- ראייה הוליסטית של הילד ומשפחתו
- תפיסת עולם של RTI
- יכולה למנוע התפתחות פתולוגיה
- התפקוד קובע את רמת ההתערבות
- ההתערבות היא תהליך דינמי
- מכילה חברתית
- מענה של שירות ולא מקום
- תלויה בשותפויות

תפקיד הפסיכולוג החינוכי

חבר ועדת השמה

- שמירה על זכויותיהם של הילד והוריו: זכות היידוע, הסכמה מדעת, זכות שימוע, כבוד והגנה על פרטיותם.
- השתתפות בדיון והחלטה על סוג המסגרת שתתן מענה הולם לצרכיו של הילד והוריו.
- הצגת המסמכים המקצועיים (פסיכולוגיים, רפואיים, פארא-רפואיים וכד'), בהעדר כותב המסמך המקצועי בדיון בוועדה.
- אפיון הלקות בוועדה, בשיקול דעת מקצועי המתכלל את התפקוד, האבחנה, צרכי הילד ועמדות/רצונות ההורים.
- ההחלטה על האיפיון היא באחריות הפסיכולוג, אך תיעשה בהיוועצות עם חברי הוועדה.
- שותפות בכתיבת הנימוקים, בעיקר אם החלטת הוועדה לא בהלימה עם המלצת המסמך הקביל
- הסתכלות מערכתית על הוועדה והתהליכים שהובילו אליה

דיונים ואבחונים חוזרים לוועדות השמה

על פי חוזר מנכ"ל מינואר 2014 – סעיף 2.10
ומכתב עדכון הנחיות ממאי 2017

- מרבית האבחנות לא משתנות לאורך שנים.
- השינויים העיקריים הקורים אצל ילדים הם **בתפקוד**.
- תפקודו של הפרט משתנה עקב מצבי חיים והתערבויות טיפוליות.
- רמת אינטליגנציה לא משתנה מהותית, אלא כאשר יש פגיעה משמעותית.
- בגיל הרך יש צורך בזהירות רבה באבחנות עקב השינויים ההתפתחותיים.

